

Hasan Maçin

Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi
İslami İlimler Fakültesi Temel İslam Bilimleri İslam Hukuku Anabilim Dalı
Asst. Prof. Dr., Adıyaman University Faculty of Theology, Department of Basic Islamic Sciences Islamic Law
Adıyaman/Turkey
gergeri@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-0712-1035>

Makale Bilgisi/Article Information

Makale Türü/Article Type: Vefayat Yazısı

Geliş Tarihi/Date Received: 24.12.2023

Kabul Tarihi/Date Accepted: 29.12.2023

Yayın Tarihi/Date Published: 31.12.2023

Yayın Sezonu/Publication Season: Aralık/December 2023

Atıf/Cite as: Maçin, Hasan. "Dr. Öğr. Üyesi Hasan Peker Hoca'nın Ardından", *İslami İlimler Araştırmaları Dergisi* 14 (Aralık 2023), 29-35.

İntihal Taraması/Plagiarism Detection

Bu makale özel bir yazılımla taranmış ve intihal tespit edilmemiştir.
This article was scanned with a special software and no plagiarism was detected.

Dr. Öğr. Üyesi Hasan Peker Hoca'nın Ardından

Hocamız 1966 Kâhta doğumlu, ilk ve orta öğretimini Kâhta'da tamamladıktan sonra Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni kazandı. Fakülteden mezun olduktan sonra kısa bir dönem Bartın Kurucuşile ilçesinde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni olarak çalıştı. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Din Felsefesi Bilim Dalında Yüksek lisans sınavını kazanmasından sonra Konya Sarayönü ilçesine tayin olundu. Yüksek lisans eğitiminin ardından Adıyaman Kâhta İmam Hatip Lisesi'ne Meslek Dersleri öğretmeni olarak atandı. Hocamızla yolumuz, Ağustos 2001 yılında benim sınıf arkadaşım onunda da komşusu olan bir arkadaşın düğününde kesişti. O dönemde Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde doktora yapmaktaydı. Tez yazımı ile ilgili benim kendisine yardımcı olabileceğim söylenmiş, o da bu konuda benden yardım talep etmişti. O günden sonra arkadaş ve dost olduk.

Fakülte okuduğumuz yıllarda (1995-1996) bilgisayar henüz yaygın olarak kullanılmıyordu. Okul bitirme tezini bilgisayarıcıya yazdırırken bilgisayarın tez yazımında getirmiş olduğu kolaylığı görünce 1999 yılında yüksek lisansa başladığımda bir bilgisayar satın aldım. Kâhta'da bilgisayar sayılı kişilerde bulunuyordu. Rahmetli Hocamızla da yolumuzun kesişmesine bilgisayar vesile olmuştu. Bundan dolayı sık

sık görüşüp tez yazımında kendisine yardımcı oluyordum. 2005 yılında doktorasını bitirdi. Aynı yıl ben de Hocamızın bulunduğu Kâhta İmam Hatip Lisesi'ne atanınca daha sıkı bir mesaimiz oldu. Bütün mesai arkadaşları ile güzel diyalogları vardı; ancak bu yıllarda Kâhta'da Hasan PEKER, Hasan MAÇIN ve Ali DURMUŞ'un arkadaşlıkları, daha doğrusu dostlukları herkes tarafından biliniyordu.

Doktora eğitimim boyunca (2009-2014) tecrübelerinden istifade ettim. Tezimin şekillenmesinde ciddi katkıları oldu. Öğretmenlik Kariyer Basamakları Sınavı'ndan sonra doktorasından dolayı ilçenin tek başöğretmeni olarak görev yaptım.

Kendi ifadesine göre başta üniversitede bir akademisyen olarak çalışmak gibi bir düşüncesi yokmuş. Doktora da doktora yapabilecek çapta olduğunu göstermek için başlamış. Doktora sonrasında bazı üniversitelerin çalışma tekliflerini kabul etmediğine ben de şahitlik ettim. Ancak sonraki zamanlarda merhum Prof. Dr. Sabri ORMAN Hoca'nın kendisini ikna etmesinden sonra kararını değiştirdi. Memleket sevdası daha doğrusu Kâhta sevdasından dolayı Adıyaman ya da Adıyaman'a yakın bir üniversite olursa çalışabileceğini söylüyordu. Adıyaman'dan uzak iki üniversitenin çalışma tekliflerini kabul etmedi. Ancak Kilis 7 Aralık Üniversitesi'nin teklifine sıcak baktı ve 2013 yılında MEB'den başöğretmen iken ayrılıp Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Yrd. Doç. Dr. olarak çalışmaya başladı. Kilis 7 Aralık İlahiyat Fakültesine öğretim üyesi olarak geçtikten sonra da irtibatımız hiç kesilmedi. Gerek telefonla gerekse de hafta sonları memlekete geldiğinde sık sık görüşürdük. Hocamız Kilis'te de güzel dostluklar edinmişti. Onun aracılığıyla bizim de Kilis'te dostlarımız oldu. O dostlar sağ olsunlar cenaze törenine katılıp hocamızı dâru'l-bekâya uğurlayarak ona karşı olan son görevlerini de yerine getirmiş oldular.

Kilis yılları ile alakalı olarak kendisini yakından tanıyan iki dostunun hakkındaki hüsn-ü şehâdetlerine burada yer vermek istiyorum. Prof. Dr. Muammer BAYRAKTUTAR Hoca, Hocamızın Kilis İlahiyat Fakültesi'ndeki yıllarını şöyle değerlendirmiştir:

Görevine ve işine çok sadıktı, aldığı her işi ve görevi titizlikle yerine getirirdi. Verdiği söze sadık kalır, sonuna kadar tutardı. Kilis İlahiyat Dergisi'ni çıkarmaya başladığımızda, yeni dergi olduğu için makale bulmakta zorlandığımız için sırf dergiye destek olmak için, puan hesabı yapmaksızın her sayı için bir makale vermeye söz verdi ve bu sözüne sadık kalmak için bildiğim kadarıyla en az on sayı boyunca bir makalesini dergiye gönderdi.¹

Aynı fakülteden Doç. Dr. Metin CEYLAN Hoca ise rahmetli hakkında şunları ifade etmektedir:

¹ Muammer Bayraktutar, "Bu Dünyadan Bir Hasan Peker Hoca Geçti", Facebook, ts. (Erişim 21 Aralık 2023).

Hasan Hoca'nın mesleğe bağlılığı ve titizliği had safhada idi. Derslerine çok iyi hazırlanır. Derse saatinde girer çıkar. Öğrencilerinden de bunu beklerdi. Derisinde dinlenilmesini ister. Sınıfta çıt çıkmazdı. Ders sonunda kendisine sorulan soruları ve sorunları olgunlukla karşılar ve dinlerdi. Fakültenin akademik çalışmalarına elinden geldiği kadar katkıda bulunurdu. Yeni yayın hayatına giren dergimize doçentlikte beş yıllık şartını bilmesine rağmen derginin makale eksiği olmaması için gayret gösterirdi. Orada iken hemen her sayıya bir makale vermeye gayret etti. Kendisinden makale, kitap ve tez okuma talep edildiğinde şayet vakti varsa yardımcı olmaya gayret ederdi. Eğer zamanı yoksa talepleri reddederdi. Bu konuda da hiç taviz vermezdi.

Hocamızın 2017 yılında Adıyaman Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi'ne geçmesi ile birlikte ortak mesaimiz daha fazla oldu. Kâhta'ya olan sevdasından dolayı Adıyaman'da ikamet etmeye bir türlü ikna edemedik. Kâhta'dan geliş-gidiş yapıyor olmasına rağmen fakülteye her gün gelirdi. 2019 yılında geçirdiği trafik kazasından sonra bir daha direksiyona geçmedi. Zaman zaman özel servisle bazen de hat minibüsü ile Kâhta'dan geliş-gidişleri devam etti. Pandemi sürecinde bu anlamda biraz rahat ettiyse de sonraki zamanlarda artık eskisi gibi her gün olmasa da haftanın çoğu günlerinde geliş-gidişleri devam etti. Deprem sonrası evimizin ağır hasar almasından dolayı Kâhta'ya taşınmak zorunda kaldığımda bana, "Bak sen beni Adıyaman'a götürmeye çalışıyordun ama kendin Kâhta'ya taşındın" diye takılırdı.

Hasan PEKER denildiğinde, ilkeli olma, samimiyet, dürüstlük ve vakar ilk akla gelen mezzetler olurdu. İlkelerinden hiç ödün vermezdi. "Günümüzde pek nadir olan dürüst ve mert bir insandı. İşinde çok titiz biri idi. Sağlam itikatlı ve inandığını yaşayan, yaşamaya çalışan bir kişi idi."² Vakarı zaman zaman kibirli olduğu şeklinde yanlış anlaşılmasına sebep olmuşsa da yakından tanındığında onun böyle biri olmadığı herkesin malumudur. "O, hep hak, hakikat ve hikmetin peşinde oldu; doğruluğuna inandığı değerlerin sadece sözünü eden olmadı, aksine hayatı boyunca hep bunlara sadık kalarak güzel ve örnek bir hayat yaşadı."³

İnsan ilişkilerine çok önem verirdi. Sıla-i rahimi önemser, akraba ve arkadaş ilişkilerini sürdürmeye özen gösterirdi.⁴ Metin CEYLAN Hoca, merhum Hocamızın yardımseverliğini ise şu sözleriyle dile getirmektedir: "Yakınları içerisinde öğrenci ve durumu iyi olmayanlara yardım ederdi. Öyle ki yardım etmediği yakınını bilmiyorum. Hemen hemen tüm yakınlarına yardımı dokunduğunu söyleyebilirim. Kişisel ilişkilerinde suyu sert olduğundan yapılan yardım ve iyilikler bu yüzden gölgede kalıyordu."

² Metin Ceylan.

³ Bayraktutar, "Bu Dünyadan Bir Hasan Peker Hoca Geçti".

⁴ Muhammed Çevik.

İyi bir okuyucu idi. Zengin bir kütüphanesi vardı. Ancak satın aldığı kitaplardan çok daha fazlasını kütüphanelerden ya da arkadaşlarından ödünç alarak okurdu. Çalışmaya karar verdiği konularda ulaşabildiği bütün kaynakları okumaya çalışırdı. Okurken asla kitapları çizmez, çok fazla not alır, düzenli ve temalarına göre tasnif edilmiş fişler tutardı. Özellikle başka dilde yazılmış kitapları, orijinalinden okuyamamaktan hayıflanırdı.⁵

Hocamız ihtisasa son derece önem verir, her hususu erbabıyla istişare etmeyi alışkanlık haline getirmişti. Bu anlamda bir iş yapacağı zaman ya da önemli bir konuda bir yargıda bulunacağı zaman muhakkak o işin ehli ile durumu müzakere ederdi. Bu konuda Prof. Dr. Orhan ÇEKER Hocanın başından geçen şu hikayeyi sık sık anlatırdı: Hadis Profesörü merhum Ali Osman KOÇKUZU Hoca, asistanlık sınavına giren Prof. Dr. Orhan ÇEKER Hocaya “Bir hadis için bir kaynakta zayıf diyor, başka bir kaynakta sahih diyor ne yaparsın” diye sorduğunda Orhan Hoca: “Onu size havale ederiz” diye cevap verince bu durum jürinin hoşuna gidiyor ve jüri Üyesi Prof. Dr. Hayrettin KARAMAN Hoca, “Akıllıca cevap verdi” diyor. Tabi ki Orhan Hoca bu sınavı kazanmıştı. Merhumun bu yönünü Kilis’ten dostu Muammer BAYRAKTUTAR Hoca şu cümlelerle ifade etmiştir:

Din felsefesinde bir hoca ve akademisyen olarak herhangi bir hadis okuduğunda veya duyduğunda, hadisi anlamlandırmakta zorlandığında peşin değerlendirmelerde bulunmaz, Kilis’te birlikte çalışırken bizzat odama gelerek, ayrıldıktan sonra bizzat telefonda hadisin sıhhatini ve kaynağını sorardı. Hadisin sahih olduğunu ve muteber kaynaklarda yer aldığını belirttiğimde, artık bir söz söylemeye ihtiyaç hissetmez, eyvallah deyip eşsiz bir teslimiyet gösterirdi.⁶

Hocamız ilme önem verdiği kadar sanat ve estetiğe de önem verirdi. İlkokul yıllarından itibaren şiir yazmaya başladığını ve okulda düzenlenen şiir yarışmasında birincilik aldığını yakınlarına anlatırdı. Zaman zaman kısa şiirlerinden terennüm ettiği de olurdu. Fakülte yıllarında hüsn-ü hat eğitimine başlamış, ancak eğitimin çok yavaş ilerlemesinden dolayı bırakmıştır. Ancak geçirdiği zor çocukluk yılları ve benimsediği ahlaki ilkeler, mesleği ve ilmi çalışmalarını çok fazla öne çıkarmasına, zengin kişiliğini ve yeteneklerini geri planda tutmasına sebep olmuştur.⁷

Hafızası çok kuvvetli idi. Meslek hayatı boyunca neredeyse bütün öğrencilerini ismen, hatta bazen hangi sınıfta ve sırada olduğuna, kiminle oturduğuna kadar anımsardı. Çocukluktan meslek hayatının sonuna kadar yaşadıklarını çoğu zaman

⁵ Çevik.

⁶ Bayraktutar, “Bu Dünyadan Bir Hasan Peker Hoca Geçti”.

⁷ Çevik.

teferruatıyla hatırlardı. Hem günlük yaşamında hem de derslerinde olaylar ve konular arasında çok hızlı ilgi kurar, mantıksal çıkarımlar yapar, derslerini daima tecrübeleriyle zenginleştirirdi. Çevresinde olup bitenleri, okuduklarını ya da duyduklarını sorgulamadan, eğer başkası ile ilişkili ise kaynağından teyit etmeden kabul etmezdi. Peşin hükümlü olmaktan kaçınırdı. Sık sık özeleştiri yapar, birisini kırdığında ya da bir yanlış yaptığında mutlaka özür diler, helallik almaya çalışırdı.⁸

Merhumun iki temel özelliği onun hayatının bütün yönlerine sirayet etmişti. Bu özelliklerden ilki alışkanlıklarının dışına çıkamaması idi. Bu anlamda iyi bir muhafazakardı. Aynı tip elbise giymek, tıraş modelini değiştirmemek, alışkın olduğu kıyafetleri bulamadığı için eski kıyafetleri ile idare etmek, ütülü elbiseden vazgeçmemek vs. Diğer önemli özelliği ise karar vermede zorlanması idi. Kendi ifadesine göre bu özelliğinden dolayı hayatta birçok treni kaçırmıştı. Şöyle diyordu: Ben bir treni kaçıyorum, sonradan gelecek trene binmeye odaklanacağıma başka işlerle uğraşarak sonradan geleni de kaçıyorum. Bu anlamda kendisini iyi tanıyan biriydi.

Sosyal medya ile arası hiç yoktu. Kendisinin bulunduğu bir resim paylaşılsa bile onu mümkün mertebe oradan kaldırtırdı. Uzun yıllar tuşlu telefon kullanmış olsa da son yılda akıllı bir telefon almak zorunda kaldı. Son birkaç ayda WhatsApp uygulamasını günün bazı saatlerinde açıp baktığı olurdu.

Hocamız yalnız yaşıyordu. Küçük yaşta babasını kaybetmiş, yaklaşık on iki yıl önce de önce ablasını bundan bir yıl sonra da annesini kaybetmişti. Dört kardeşin en küçüğü idi. Geride iki ağabeyi kaldı. Birçok evlilik girişimi başarısızlıkla sonuçlanmış, bu anlamda kader yüzüne gülmemişti. Bekar olarak da vefat etti. Kısacası garip geldi, garip yaşadı ve garip olarak da gitti.

6 Şubat 2023 depremlerinden sonra Kâhta'da ikamet ettiğimden Adıyaman'a birlikte gidip gelirdik. Son hafta dışı apse yaptığından rapor alıp fakülteye gelemedi. Dolayısıyla son bir hafta yüz yüze görüşme imkanımız olmadı. Vefat etmeden bir gün önce (24.11.2023 Cuma günü) telefonda arayıp hazırlanmış olduğu vize sorularını sisteme yüklemek için cumartesi günü öğleden sonrası için randevulaştık. Randevu saati geldiği halde aramayınca ben kendisini saat 15:30 gibi aradım ancak cevap vermedi. Akşama kadar dönmeyince saat 20 dolaylarında tekrar aradım yine cevap vermeyince durumun vahametini az çok tahmin ettim. Meğer saatler önce Rabbine emanetini teslim etmişti (25.11.2023).

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

“Biz Allah'a aidiz ve sonunda O'na döneceğiz.”

Rabbim rahmet eylesin, mekanı cennet, makâmı âli olsun.

⁸ Çevik.

ESERLERİ

Makaleler:

1. **Tanımlama Sorunsalı Bakımından Deizm Kavramına Kritik Bir Bakış.** *İslami İlimler Araştırmaları Dergisi* 10, 138-161.
2. **Kur'an'da Ulûhiyyet Açısından Allah-İnsan Münasebeti.** *Kahramanmaraş Sütcü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 36, 407-442.
3. **Din Dili ve Dilde Din: "Din" Atıflı Şahıs İsimleri Üzerine-II.** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6/10, 91-120.
4. **Tanrı ve Din Tasavvuru Bağlamıyla Deizm ve Yayılımı Üzerine.** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5/8, 13-42.
5. **Din Dili ve Dilde Din: "Din" Atıflı Şahıs İsimleri Üzerine-I.** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5/9, 339-360.
6. **İman-İnkâr Sapağında Tutum Belirleyici Olarak Felsefenin Rolü.** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3/6, 85-107.
7. **Problematik Olarak Tanrı'nın Sıfatlarına Bütüncül Bakış.** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 4/7, 45-68.
8. **Tanrı'ya İdrak İmkânı Bakımından Peygamberi Tanımanın Rasyonel Değeri".** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3/5, 15-47.
9. **Dinde Tanrı'ya İdrak İmkânı Bağlamında Şüphenin Varlık İmkânı Sorunu.** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3/4, 13-41.
10. **Felsefe ve Dinde Tanrı'ya İdrak İmkânı Bağlamında Şüphenin Varlık İmkânı Sorununa Bir Giriş.** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2/3, 67-86.
11. **Felsefede Tanrı'ya İdrak İmkânı Bağlamında Şüphenin Varlık İmkânı Sorunu.** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2/3, 109-133.
12. **Tanrı'ya İdrak İmkânı Ekseninde Din- Felsefe Münasebeti.** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1/1, 73-101.
13. **İnsanın Varlık Yapısında Tanrı'ya İdrak İmkânı Olarak Din.** *T.C. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4/7, 74-98.
14. **İnsanın Varlık Yapısında Tanrı'ya İdrak İmkânı Olarak Felsefe.** *T.C. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4/7, 143-169.
15. **Kur'an'da Bilgi İmkânları Açısından İnsan ve Bilişsel Dinamizmi.** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7/2, 851-901.

Bildiriler:

- 1. Tanımlama Sorunsalı Bakımından “Hurafe” Kavramına Kritik Bir Bakış.** Ahi Evran International Conference on Scientific Research, 438-438.
- 2. İman-Bilgi Münasebeti Bağlamında “İtmi’nan” Kavramı Üzerine Bir Kritik.** Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi-II, 1073-1082.
- 3. Akademik Çalışmalarda Bilimsel Olmayan Girdiler Üzerine Eleştirel Bir Okuma.** Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi-I, 370-382.

Kitap Bölümleri:

- 1. Din-Ahlâk Münasebeti Bağlamında Karşıt Nedenli Din Karşıtılığı,** (2023). Eğitim yayınevi, Editör: Prof. Dr. Emrullah Fatış, Basım sayısı:1, Sayfa Sayısı 176.
- 2. Deizm Bağlamında Tanrı-Ahlâk Münasebetinin İmkânı ve İnsanın Ahlâkîliği Üzerine,** (2022). Nida Akademi, Editör: Doç. Dr. Bayram Kanarya, Doç. Dr. Davut Eşit, Arş. Gör. Abdulkemir Çelenk, Arş. Gör. Nurullah Yılmaz, Arş. Gör. Yusuf Kağanarslan, Basım sayısı:1, Sayfa Sayısı 40.
- 3. İkraha Yol Açan Dindarlık Üzerinden Deizmin Haklılandırılması Problemi ve Bu Bağlamda Kur'ân'a Yönelik Bir İddianın Eleştirisi,** (2020). İnönü Üniversitesi Yayınları, Editör: KARAMAN FİKRET, Basım sayısı:1, Sayfa Sayısı 29.
- 4. Dinî Değeri Açısından Dindarlık Kriterinin Kavramsal Bir İfadesi Olarak Bid'at ve Sünnet-i Hasene Terkibi Üzerine Bir Sorgulama,** (2020). Mardin Artuklu Üniversitesi Yayınları, Editör: Doru M. Nesim - Gökdağ Kamuran, Basım sayısı:1, Sayfa Sayısı 35.